

Rättsfallssamlingen

BESLUT AV DOMSTOLENS ORDFÖRANDE

den 16 juli 2020 *

”Överklagande – Intervention – Stadgan för Europeiska unionens domstol – Artikel 40 – Intresse av utgången av tvisten”

I mål C-883/19 P,

angående ett överklagande enligt artikel 56 i stadgan för Europeiska unionens domstol, som ingavs den 3 december 2019,

HSBC Holdings plc, London (Förenade kungariket),

HSBC Bank plc, London,

HSBC France, Paris (Frankrike),

företrädna av K. Bacon, QC, D. Bailey, barrister, M. Simpson, solicitor, samt C. Angeli och M. Giner, avocats,

sökande,

i vilket den andra parten är:

Europeiska kommissionen, företrädd av P. Berghe och M. Farley samt F. van Schaik, samtliga i egenskap av ombud,

svarande i första instans

meddelar

DOMSTOLENS ORDFÖRANDE,

med beaktande av det förslag som avgetts av K. Jürimäe (referent),

efter att ha hört generaladvokaten M. Bobek,

följande

* Rättegångsspråk: engelska.

Beslut

- 1 HSBC Holdings plc, HSBC Bank plc och HSBC France (nedan gemensamt kallade HSBC-bolagen) har i sitt överklagande yrkat att domstolen ska upphäva den dom som meddelades av Europeiska unionens tribunal den 24 september 2019, HSBC Holdings m.fl./kommissionen (T-105/17, EU:T:2019:675) (nedan kallad den överklagade domen). Genom denna dom ogiltigförklarade tribunalen artikel 2 b i kommissionens beslut C (2016) 8530 final av den 7 december 2016 om ett förfarande enligt artikel 101 FEUF och artikel 53 i EES-avtalet (ärende AT.39914 – Euro Interest Rate Derivatives) (nedan kallat det omtvistade beslutet), och ogillade talan i övrigt.
- 2 Genom handling som inkom till domstolens kansli den 20 mars 2020 ansökte JPMorgan Chase & Co., JPMorgan Chase Bank, National Association, och J.P. Morgan Services LLP (nedan gemensamt kallade JPMC-bolagen), med stöd av artikel 40 andra stycket i stadgan för Europeiska unionens domstol, om att få intervensera till stöd för HSBC-bolagens yrkanden.
- 3 Genom handlingar som inkom till tribunalens kansli den 22 respektive den 30 april 2020 yttrade sig Europeiska kommissionen och HSBC-bolagen skriftligen över denna begäran. Genom handling som inkom till tribunalens kansli den 18 maj 2020 kompletterade HSBC, innan dess frist för att framföra anmärkningar hade gått ut, sina inledande synpunkter med beaktande av domstolens ordförandes beslut av den 30 april 2020, kommissionen/HSBC Holdings m.fl. (C-806/19 P, ej publicerat, EU:C:2020:364). Denna handling fördes därför till handlingarna i målet.

Interventionsansökan

- 4 JPMC-bolagen har till stöd för sin ansökan anfört att de har väckt talan, som registrerats vid tribunalens kansli under målnummer T-106/17, mot det omtvistade beslutet som också var riktat till dem och att denna talan avser samma frågeställning som den som är aktuell i förevarande överklagande. De har påpekat att tribunalen, med stöd av artikel 69.1 b i rättegångsreglerna, beslutat att vilandeförklara förfarandet i detta mål i avvaktan på domstolens dom i förevarande mål om överklagande. Det framgår emellertid tydligt av sistnämnda beslut att mål T-106/17 har vilandeförklarats på grund av att det finns grunder som är gemensamma med dem som åberopats i mål T-105/17, och följaktligen även i förevarande mål. Att det finns gemensamma grunder bekräftas för övrigt av den överklagade domen. De har härav dragit slutsatsen att den kommande domen i förevarande mål om överklagande kommer att ha en direkt inverkan på utgången av deras egen talan om ogiltigförklaring. Under dessa omständigheter har JPMC-bolagen understrukit att det vore orättvist att domstolen uttalar sig om frågor som kommer att vara avgörande för att avgöra deras talan utan att höra dem om dessa frågor.
- 5 JPMC-bolagen anser därför att de har ett direkt intresse av utgången av tvisten, i den mening som avses i artikel 40 andra stycket i stadgan för Europeiska unionens domstol.
- 6 Det framgår härvid av sistnämnda bestämmelse att varje fysisk eller juridisk person har rätt att intervensera i en tvist vid Europeiska unionens domstolar, förutom i tvister mellan medlemsstater, mellan unionens institutioner, eller mellan medlemsstater, å ena sidan, och unionens institutioner, å andra sidan, om denna person kan visa att den har ett berättigat intresse av utgången av tvisten.
- 7 Enligt domstolens fasta praxis ska begreppet ”intresse av utgången av ... tvist[en]”, i den mening som avses i denna bestämmelse, definieras med utgångspunkt i själva saken i målet och förstås som ett direkt och faktiskt intresse av utfallet av prövningen av yrkandena som sådana, och inte som ett intresse i förhållande till de åberopade grunderna och argumenten. Uttrycket ”utgången av ... tvist[en]” syftar nämligen på det slutliga avgörande som yrkats, såsom det skulle vara utformat i domslutet eller slutet i beslutet. Det rör sig således närmare bestämt om ett direkt och faktiskt

intresse av att de yrkanden som interventionssökanden vill intervensera till stöd för ska bifallas (beslut av domstolens ordförande av den 30 april 2020, kommissionen/HSBC Holdings m.fl., C-806/19 P, ej publicerat, EU:C:2020:364, punkt 7 och där angiven rättspraxis).

- 8 I det avseendet ska det bland annat kontrolleras huruvida interventionssökanden berörs direkt av den angripna akten och huruvida det står klart att denne har ett intresse av utgången av tvisten. En interventionssökandes intresse av utgången av tvisten kan i princip endast anses vara tillräckligt direkt om utgången kan förändra dennes rättsliga ställning (beslut av domstolens ordförande av den 30 april 2020, kommissionen/HSBC Holdings m.fl., C-806/19 P, ej publicerat, EU:C:2020:364, punkt 8 och där angiven rättspraxis).
- 9 Det ska även erinras om att enligt domstolens praxis får den som enligt artikel 40 i stadgan för Europeiska unionens domstol har tillåtits att intervensera i ett mål vid domstolen inte ändra saken i målet, såsom den avgränsats genom parternas yrkanden och grunder. Av detta följer att en intervenients argument kan upptas till sakprövning endast i den mån som de faller inom de ramar som har uppställts genom parternas yrkanden och grunder. Bedömningen huruvida en interventionssökande har ett intresse av att intervensera i målet ska således göras med beaktande av bland annat föremålet för överklagandet, såsom detta framgår av parternas yrkanden och grunder som anförts till stöd för dessa yrkanden (beslut av domstolens ordförande av den 30 april 2020, kommissionen/HSBC Holdings m.fl., C-806/19 P, ej publicerat, EU:C:2020:364, punkt 9 och där angiven rättspraxis).
- 10 I förevarande fall framgår det av punkt 42 i den överklagade domen att HSBC-bolagen, inom ramen för den talan som de väckte vid tribunalen och som gav upphov till den överklagade domen, dels yrkade ogiltigförklaring av artikel 1 och artikel 2 b i det omtvistade beslutet, dels yrkade att de böter som de ålagt genom nämnda artikel 2 b skulle sättas ned kraftigt.
- 11 I artikel 1 i det omtvistade beslutet konstaterade kommissionen att de bolag som avsågs där, däribland JPMC-bolagen och HSBC-bolagen, hade åsidosatt artikel 101 FEUF genom att delta i "en enda och fortlöpande överträdelse" som bestod i "avtal och/eller samordnad praxis i syfte att manipulera den normala prissättningen av beståndsdelarna i räntederivaten i euro". I artikel 2 b i detta beslut ålade kommissionen HSBC-bolagen att solidariskt betala 33 606 000 euro i böter för den överträdelse som avses i artikel 1.
- 12 I den överklagade domen ogillade tribunalen HSBC:s förstahandsyrkande om ogiltigförklaring av artikel 1 i det omtvistade beslutet. Däremot biföll tribunalen talan såvitt avser den tredje anmärkningen i den första delen av grunden avseende ogiltigförklaring av artikel 2 b i detta beslut och ogiltigförklarade denna.
- 13 HSBC-bolagen har i detta sammanhang i sitt överklagande yrkat dels att punkt 2 i domslutet i den överklagade domen ska upphävas, i vilken tribunalen ogillade deras talan i den del den avsåg ogiltigförklaring av artikel 1 i det omtvistade beslutet, dels att artikel 1 b i detta beslut ska ogiltigförklaras.
- 14 Det ska fastställas huruvida JPMC-bolagen under dessa omständigheter har ett direkt och faktiskt intresse, i den mening som avses i den rättspraxis som det erinrats om i punkt 7 i förevarande beslut, av att HSBC:s yrkanden ska bifallas
- 15 Det ska i detta hänseende påpekas att förevarande mål om överklagande särskilt avser lagenligheten av tribunalens bedömning av de skäl som ligger till grund för det omtvistade beslutet, i vilket kommissionen konstaterade att det förelåg en överträdelse av artikel 101.1 FEUF. HSBC-bolagen har i detta sammanhang gjort gällande att tribunalen gjorde sig skyldig till felaktig rättstillämpning när den inte biföll deras talan med stöd av deras grunder för ogiltigförklaring avseende kommissionens felaktiga kvalificering av överträdelsen som en överträdelse genom syfte, i den mening som avses i

artikel 101.1 FEUF, och som en enda, fortlöpande överträdelse. HSBC-bolagen anser dessutom att tribunalen gjorde sig skyldig till felaktig rättstillämpning när den underkände deras grund för ogiltigförklaring, avseende åsidosättande av principen om oskuldspresumtion, principen om god förvaltningssed och rätten till försvar på grund av att det angripna beslutet antagits efter ett förlikningsbeslut i vilket kommissionen redan hade tagit ställning till HSBC-bolagens deltagande i den aktuella överträdelsen.

- 16 Enligt domstolens fasta praxis ska visserligen ett sådant beslut som det omtvistade beslutet, trots att det är utformat och offentliggjort som ett enda beslut, betecknas som en rad enskilda beslut, i vilka det, i förhållande till vart och ett av de företag till vilka det är riktat, fastställs den eller de överträdelser dessa företag anses ha gjort sig skyldiga till och, i förekommande fall, böter som de åläggs (dom av den 15 oktober 2002, Limburgse Vinyl Maatschappij m.fl./kommissionen, C-238/99 P, C-244/99 P, C-245/99 P, C-247/99 P, C-250/99 P–C-252/99 P och C-254/99 P, EU:C:2002:582, punkt 100 och där angiven rättspraxis). Om HSBC-bolagens yrkanden skulle bifallas i förevarande mål om överklagande, så innebär detta att domstolen upphäver den överklagade domen och, för det fall att domstolen skulle besluta att själv slutligt avgöra målet i enlighet med artikel 61 första stycket i stadgan för Europeiska unionens domstol, att domstolen, om den anser att talan i första instans ska bifallas, även upphäver artikel 1 b i det omtvistade beslutet, som endast är tillämplig på dessa bolag.
- 17 I förevarande fall ingår emellertid JPMC-bolagen, i egenskap av det omtvistade beslutets adressater, bland de bolag som tillsammans med HSBC-bolagen har deltagit i den överträdelse som avses i artikel 1 i detta beslut. Domstolen konstaterar vidare att även om artikel 1 c i nämnda beslut, som JPMC-bolagen yrkade skulle ogiltigförklaras i mål T-106/17, i praktiken endast är tillämplig på de sistnämnda bolagen, så är de grunder för ogiltigförklaring som de anförde avseende arten och existensen av den överträdelse som konstaterats i samma beslut analoga med HSBC:s grunder. Trots den rättspraxis som det erinrats om i föregående punkt utgör således de beslut i vilka det fastställs att HSBC-bolagen och JPMC-bolagen har deltagit i samma ”avtal och/eller samordnade förfaranden”, i den mening som avses i artikel 101.1 FEUF, eftersom de, även om de är separata, är nära förbundna med varandra eller till och med är beroende av varandra.
- 18 Mot denna bakgrund och med hänsyn till att HSBC-bolagen genom sitt överklagande har bestritt förekomsten av och arten av överträdelsen av artikel 101.1 FEUF, kommer den kommande domen i förevarande mål – oavsett om domstolen bifaller HSBC-bolagens yrkanden, och därmed upphäver den överklagade domen, eller tvärtom finner att överklagandet inte kan bifallas på de grunder som dessa bolag har anfört – nödvändigtvis ha en direkt inverkan på tribunalens bedömning av JPMC-bolagens talan i den del den avser ogiltigförklaring av artikel 1 c i det omtvistade beslutet.
- 19 Det ska således, utan att det påverkar bedömningen av de grunder som har åberopats till stöd för förevarande överklagande, påpekas att domstolen i den kommande domen slutligt kommer att ta ställning till huruvida de grunder för överklagande som HSBC-bolagen har åberopat avseende kommissionens konstaterande av förekomsten och arten av den överträdelse som avses i artikel 1 i det omtvistade beslutet – vilket är en grund vars rättsliga innehåll delvis motsvarar de grunder som JPMC-bolagen anförde i första instans i mål T-106/17 – är rättsligt välgrundade.
- 20 Om JPMC-bolagen inte tilläts intervensera i förevarande mål till stöd för HSBC:s yrkanden, skulle de berövas möjligheten att konkret få yttra sig om huruvida deras grunder var befogade, medan den kommande domen i förevarande mål kommer att ge ett svar som kan vara avgörande för tribunalens bedömning av huruvida dessa grunder är välgrundade.
- 21 Begreppet ”berättigat intresse av utgången av tvisten” i artikel 40 andra stycket i stadgan för Europeiska unionens domstol, jämförd med artikel 47 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, ska därför tolkas på ett sätt som gör det möjligt att bifalla en sådan interventionsansökan som JPMC-bolagens ansökan.

- 22 Domstolen vill härvid påminna om att principen om parternas likställighet i processen utgör en del av principen – vilken stadfästs i artikel 47 i stadgan – om ett effektivt domstolsskydd för de rättigheter som enskilda tillerkänns enligt unionsrätten, och den är, liksom bland annat principen om ett kontradiktoriskt förfarande, en naturlig följd av begreppet rättvis rättegång som sådant. Den innebär därigenom en skyldighet att ge varje part en rimlig möjlighet att lägga fram sin sak, och sin bevisning, på villkor som inte ger denna part väsentliga nackdelar gentemot motparten (se, för ett liknande resonemang, dom av den 2 december 2009, kommissionen/Irland m.fl., C-89/08 P, EU:C:2009:742, punkt 54, och dom av den 16 oktober 2019, Glencore Agriculture Hungary, C-189/18, EU:C:2019:861, punkt 61).
- 23 Härav följer att det ska göras en åtskillnad beroende på om mottagarna av ett sådant beslut som det omtvistade beslutet, som har väckt talan i första instans – och där förfarandet har vilandeförklarats – ansöker om att få intervensera i ett mål avseende själva förekomsten av en överträdelse av artikel 101.1 FEUF, i vilken de påstås ha deltagit, eller om de ansöker om att få intervensera i ett mål som endast rör lagenligheten eller storleken på de böter som ålagts en annan medverkande på grund av denna överträdelse.
- 24 I det första fallet innebär nämligen den omständigheten att interventionssökandena är företag som har angetts ha deltagit i en överträdelse av artikel 101.1 FEUF att de kan visa att de har ett direkt intresse av utgången av de yrkanden som en annan deltagare i denna överträdelse har framställt inom ramen för en tvist i syfte att bestrida nämnda överträdelse, förutsatt att de själva har väckt talan om ogiltigförklaring av beslutet avseende deras eget deltagande i samma överträdelse, med stöd av grunder för ogiltigförklaring som i huvudsak är identiska med eller liknar dem som anförts inom ramen för nämnda tvist. Vad däremot gäller det andra fallet har interventionssökandena, med hänsyn till att de böter som ålagts enligt artikel 101.1 FEUF är individuella, endast ett indirekt intresse av utgången av den tvist i vilken de önskar intervensera (se, för ett liknande resonemang, beslut av domstolens ordförande av den 30 april 2020, kommissionen/HSBC Holdings m.fl., C-806/19 P, ej publicerat, EU:C:2020:364, punkt 13 och där angiven rättspraxis).
- 25 I förevarande fall omfattas förevarande interventionsansökan, till skillnad från den ansökan som JPMC-bolagen hade framställt i mål C-806/19 P, kommissionen/HSBC Holdings m.fl., av det första av dessa två fall.
- 26 JPMC-bolagen har följaktligen ett berättigat intresse av utgången av tvisten, i den mening som avses i artikel 40 andra stycket i stadgan för Europeiska unionens domstol.
- 27 Det ska emellertid erinras om att enligt domstolens praxis (se punkt 9 ovan) får den som har tillåtits att intervensera inte ändra saken i målet såsom den avgränsats genom parternas yrkanden och grunder. Av detta följer att en intervenients argument kan upptas till sakprövning endast i den mån som de faller inom de ramar som har uppställts genom parternas yrkanden och grunder.
- 28 Vad gäller JPMC-bolagens processuella rättigheter konstaterar domstolen att interventionsansökan ingavs inom den frist på en månad som föreskrivs i artikel 190.2 i rättegångsreglerna, vilket innebär att dessa bolag i princip har rätt att, med tillämpning av artikel 131.4 i rättegångsreglerna, som är tillämplig i mål om överklagande enligt artikel 190.1 i rättegångsreglerna, ta del av samtliga inlagor som delges parterna.
- 29 Under dessa omständigheter ska HSBC-bolagen och kommissionen ges en kort frist för att eventuellt framställa en begäran om konfidentiell behandling av handlingarna i förevarande mål.
- 30 Av det ovan anförda följer att JPMC-bolagen ska tillåtas intervensera till stöd för HSBC:s yrkanden.

Rättegångskostnader

- 31 Enligt artikel 137.1 i rättegångsreglerna, som är tillämplig i mål om överklagande med stöd av artikel 184.1 i rättegångsreglerna, ska domstolen besluta om rättegångskostnader i den dom eller det särskilt uppsatta beslut genom vilket målet avgörs slutligt.
- 32 Eftersom JPMC-bolagens interventionsansökan har bifallits, ska frågan om rättegångskostnader avseende deras intervention anstå.

Mot denna bakgrund beslutar domstolens ordförande följande:

- 1) **JPMorgan Chase & Co., JPMorgan Chase Bank, National Association, och J.P. Morgan Services LLP tillåts att intervensera i mål C-883/19 P till stöd för de yrkanden som framförts av HSBC Holdings plc, HSBC Bank plc och HSBC France.**
- 2) **Med undantag för vad som anges i punkt 3 nedan ska en kopia av alla inlagor skickas till JPMorgan Chase & Co., JPMorgan Chase Bank, National Association, och J.P. Morgan Services LLP genom justitiesekreterarens försorg.**
- 3) **Det kommer att fastställas en tidsfrist för HSBC Holdings plc, HSBC Bank plc och HSBC France samt Europeiska kommissionen för att eventuellt framställa en begäran om konfidentiell behandling av handlingarna i förevarande mål gentemot JPMorgan Chase & Co., JPMorgan Chase Bank, National Association, och J.P. Morgan Services LLP.**
- 4) **En tidsfrist kommer att fastställas gentemot JPMorgan Chase & Co., JPMorgan Chase Bank, National Association, och J.P. Morgan Services LLP för att skriftligen utveckla de grunder som de åberopar till stöd för sina yrkanden.**
- 5) **Frågan om rättegångskostnaderna anstår.**

Underskrifter